

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 lutego 2018 r. Sąd Rejonowy w Płocku w sprawach połączonych z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko (...) w W. o zapłatę

kwoty 590,40 zł oraz z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. przeciwko (...) w W. o zapłatę kwoty 3.308,70 zł oddalił żądanie o zapłatę kwoty 590,40 zł (punkt I. 1 wyroku) i zasądził

od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz (...) w W. kwotę 697,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 197,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

(punkt I. 2 wyroku) jak również zasądził od (...) w W. na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

kwotę 3.308,70 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 lipca 2015 r.

do dnia zapłaty oraz kwotę 783,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt II. wyroku) jak również nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Płocku od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 20,00 zł oraz od pozwanego (...) w W. kwotę 20,00 zł tytułem zwrotu wydatków pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa (punkt III. wyroku).

Sąd I instancji - w pierwszej z połączonych spraw - ustalił, iż w dniu 31 marca 2015 r. miała miejsce kolizja drogowa, w wyniku której został uszkodzony pojazd marki P. (...) o numerze rejestracyjnym (...), z którego korzystała K. W. zaś sprawcą tego zdarzenia był kierujący innym autem chroniony w zakresie swej odpowiedzialności cywilnej przez (...) w W.. Poszkodowana – po dokonaniu zgłoszenia szkody – w piśmie ubezpieczyciela została poinformowana o tym, iż w przypadku kiedy po jej stronie zajdzie konieczność najmu pojazdu zastępczego na czas naprawy uszkodzonego auta, jest zobowiązana nawiązać kontakt z firmą (...) Spółka Akcyjna w W.. K. W. w dniu 19 maja 2015 r. zawarła z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. umowę najmu auta zastępczego klasy B z wynagrodzeniem dla wynajmującego na poziomie kwoty 160,00 zł netto za każdą dobę korzystania z takiego auta. Jednocześnie – według Sądu Rejonowego – strony umowy najmu ustaliły, iż zapłata za korzystanie z pojazdu zastępczego nastąpi poprzez cesję wierzytelności przysługującej K. W. w stosunku do sprawcy szkody i ubezpieczyciela jego odpowiedzialności cywilnej. Podmiot poszkodowany nie miał możliwości skorzystania

z innego środka transportu zaś samochód był mu niezbędny w celu załatwiania spraw prywatnych. Poszkodowana korzystała z auta zastępczego przez okres 8. dni a łączna wysokość czynszu za cały okres najmu wyniosła kwotę 1.574,40 zł brutto. K. W. – umową z dnia 19 maja 2015 r. – przeniosła na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wierzytelność stanowiącą odszkodowanie z tytułu odpowiedzialności cywilnej sprawcy za uszczerbek majątkowy w jej pojeździe zaś w dniu 27 maja 2015 r. pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. a (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. została zawarta umowa powierniczego przelewu tej wierzytelności. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

w G. – pismem z dnia 27 maja 2015 r. wezwał pozwanego ubezpieczyciela do zapłaty kwoty odszkodowania zaś (...) w W. przyznało odszkodowanie w wysokości 984,00 zł przy uwzględnieniu 8. dniowego okresu najmu auta zastępczego i przyjęciu dobowej stawki najmu na poziomie kwoty 100,00 zł netto. Jak przyjął Sąd Rejonowy, z uwagi na to, iż samochód P. (...) mógł być wykorzystywany po zdarzeniu szkodzącym, ekonomicznie uzasadniony czas naprawy uszkodzeń tego auta (a tym samym czas najmu pojazdu zastępczego) wyniósł 3 dni zaś średnia dobowe stawka najmu pojazdu klasy B – przy uwzględnieniu 3. dniowego okresu korzystania z auta zastępczego – stosowana przez serwisy naprawcze oferujące swym klientom usługę najmu wynosiła od 123,00 zł brutto do 185,50 zł brutto.

W drugiej z połączonych spraw Sąd Rejonowy wskazał, iż w dniu 30 marca 2015 r. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uległ uszkodzeniu – posiadany przez A. R. - pojazd marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Również i w tym wypadku sprawcą kolizji był podmiot posiadający ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w (...) w W. zaś pozwany ubezpieczyciel polecił poszkodowanej – w przypadku konieczności najmu samochodu zastępczego – skontaktowanie się z (...) Spółka Akcyjna w W.. A. R. w dniu 30 marca 2015 r. zawarła z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. umowę najmu auta zastępczego – pojazdu klasy C z dobową stawką w wysokości 170,00 zł netto. Zapłata należności

za korzystanie z pojazdu zastępczego nastąpiła poprzez cesję wierzytelności jaka przysługiwała najemcy z tytułu szkody komunikacyjnej. Samochód uszkodzony po zdarzeniu uszkodzającym nie mógł się poruszać zaś uszkodzona nie miała możliwości skorzystania z innego środka transportu a samochód był jej niezbędny w celu dojazdu do pracy i załatwiania spraw prywatnych. Czas trwania najmu auta zastępczego wynosił 25 dni a łączna kwota czynszu – 5.227,50 zł. Według ustaleń Sądu I instancji uszkodzona przeniosła wierzytelność z tytułu odszkodowania z polisy odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody w jej pojeździe na rzecz warsztatu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. zaś w dniu 15 maja 2015 r. nabywca wierzytelności zawarł z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. umowę o powierniczy przelew tej należności. W tej samej dacie strona powodowa wezwała (...) w W. do zapłaty odszkodowania – pozwany ubezpieczyciel przyznał uszkodzonej odszkodowanie w kwocie 1.918,80 zł przy uwzględnieniu 13. dniowego okresu najmu i dobowej stawki korzystania z pojazdu zastępczego na poziomie kwoty 120,00 zł netto. Jak wskazał Sąd I instancji, ekonomicznie uzasadniony czas naprawy samochodu marki O. (...) a tym samym także najmu auta zastępczego, wyniósł 25 dni zaś średnia stawka najmu pojazdu klasy C – przy uwzględnieniu 25. dniowego okresu najmu – jaka obowiązywała w serwisach naprawczych w P. wahała się w przedziale od kwoty 123,00 zł do kwoty 209,10 zł brutto.

Sąd I instancji wskazał, iż w obu połączonych sprawach – wobec przyjęcia uszkodzeń samochodów marki P. (...) i O. (...) w kolizjach drogowych wywołanych przez podmioty chronione w zakresie odpowiedzialności cywilnej przez (...) w W. – kwestią sporną pozostawała wysokość dochodzonych roszczeń, tym bardziej iż pozwany zarzucił jakoby stawki najmu pojazdów zastępczych zostały zawyżone w stosunku do obowiązujących na rynku lokalnym, stworzył możliwość zorganizowania auta zastępczego bez dodatkowych kosztów jak również zakwestionował uzasadniony okres korzystania z samochodów zastępczych. Sąd Rejonowy podniósł, iż wyjaśnienie tych spornych okoliczności nastąpiło w oparciu o osobowe źródła dowodowe – zeznania świadków, które zostały ocenione jako wiarygodne a tym samym logiczne, rzeczowe i spójne. Pracownik warsztatu naprawczego – K. K. – posiadał wiedzę odnośnie okoliczności napraw uszkodzonych pojazdów i szczegółowo przedstawił czynniki mające wpływ na czas naprawy aut zaś z zeznań uszkodzonych – K. W. i A. R. – wynikało, iż nie zostały one poinformowane o możliwości najmu pojazdów zastępczych za pośrednictwem pozwanego ubezpieczyciela i bez konieczności ponoszenia opłat. Ich twierdzenia – w zasadzie – zostały poparte zeznaniami przedstawiciela ubezpieczyciela K. R., który potwierdził, iż informacje jakie pozwany przesyłał uszkodzonym dotyczyły kwestii ogólnych, gdyż wskazywały one jedynie nazwę podmiotu współpracującego z pozwanym w zakresie organizacji pojazdów zastępczych i nie określały ani akceptowanych stawek, ani też akceptowanego czasu najmu aut zastępczych. Te ostatnie okoliczności – istotne dla rozstrzygnięcia – zostały ustalone przez Sąd Rejonowy w oparciu o opinię biegłego Piotra Jarosińskiego.

Sąd I instancji wskazując na – wynikającą z przepisu art. 822 § 1 kc - istotę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprowadzającą się do obowiązku ubezpieczyciela zapłaty odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za te szkody ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia (ubezpieczony) oraz odwołując się do – statuowanego treścią przepisu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 473) – uprawnienia uszkodzonego dochodzenia roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń, podniósł że uszkodzonym przysługuje prawo domagania się zapłaty odszkodowania za transport zastępczy, gdyż odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego i nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez uszkodzonego z komunikacji zbiorowej. Odszkodowanie z tytułu najmu auta zastępczego obejmuje ekonomicznie uzasadnione wydatki, tj. koszty ustalone według cen występujących na lokalnym rynku usług. Sąd Rejonowy za nieudowodniony ocenił zarzut strony pozwanej jakoby złożyła ona uszkodzonym propozycję najmu auta zastępczego – K. W. i A. R. nie zostały bowiem poinformowane w

szczególony sposób odnośnie możliwości skorzystania z pojazdu zastępczego bez ponoszenia dodatkowych kosztów – potwierdzenia słuszności zarzutu stawianego przez (...) w W. nie sposób bowiem upatrywać w pismach pozwanego informujących poszkodowane o przyjęciu zgłoszenia szkód, gdyż ubezpieczyciel wskazał w nich wyłącznie nazwę podmiotu współpracującego z nim w zakresie najmu pojazdów zastępczych, nie określając zasad (dotyczących akceptowanych stawek i czasu najmu jak również klasy pojazdów), w oparciu o które poszkodowane mogłyby skorzystać z takich ofert. Pozwany ubezpieczyciel – jak podniósł Sąd Rejonowy – nie przedstawił żadnego dowodu, z którego wynikałoby, że K. W. i A. R. miały świadomość możliwości zorganizowania najmu pojazdu zastępczego na takich samych zasadach na jakich zaproponowano im najem w warsztacie naprawczym lecz za niższą stawkę a tym samym pozwany nie udowodnił iż poszkodowane bez żadnych racjonalnych powodów nie skorzystały z oferty (...) w W..

Odnosząc się do oceny rynkowości stawek najmu jakie zostały zastosowane przez stronę powodową, Sąd I instancji – opierając się na opinii biegłego – wskazał, iż jedynie w zakresie powództwa o zapłatę kwoty 3.308,70 zł dobową stawką najmu jaka została przyjęta przez stronę powodową na poziomie kwoty 170,00 zł netto (209,10 zł brutto) mieściła się w przedziale rynkowych stawek stosowanych przez warsztaty naprawcze oferujące wynajem aut zastępczych. Natomiast gdy chodzi o rozstrzygnięcie żądania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. zapłaty kwoty 590,40 zł, Sąd Rejonowy podniósł iż powód zastosował stawkę zawyżoną, gdyż ustalona przez biegłego maksymalna dobową stawką najmu pojazdów klasy B jaka występowała na rynku lokalnym (okolice P.) wynosiła 185,50 zł brutto, podczas gdy strona powodowa przyjęła ją na poziomie kwoty 196,80 zł brutto. Sąd I instancji przyjął zatem – jako uzasadnioną dobową stawkę najmu auta zastępczego – maksymalną stawkę stosowaną na rynku lokalnym, gdyż do takiego poziomu refundacji poszkodowany może oczekiwać zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

W zakresie uzasadnionego czasu najmu aut zastępczych Sąd I instancji – odwołując się również do opinii biegłego i wskazując za orzecznictwem sądowym, iż w przypadku szkody częściowej w pojeździe, koszty najmu przez poszkodowanego samochodu zastępczego obejmować mogą okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu – podniósł że naprawa pojazdu marki P. (...) – z uwagi na fakt, iż pojazd ten po zdarzeniu szkodzącym był jezdny i poszkodowana mogła się nim bezpiecznie poruszać w okresie oczekiwania na dodatkowe oględziny - powinna wynosić 3 dni (dwa dni technologicznej naprawy i jeden dzień na dokonanie dodatkowych oględzin) zaś gdy chodzi o naprawę samochodu marki O. (...) – uzasadnionym jest (wskazany przez stronę powodową) okres 25 dni co wynika z dużego zakresu uszkodzeń w pojeździe uniemożliwiającego korzystanie z auta.

Mając na względzie wyżej wskazane okoliczności, Sąd I instancji przyjął iż w zakresie pierwszego pozwu należne powodowi odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego odpowiadać powinno kwocie 553,50 zł brutto (3 dni x 184,50 zł) co – wobec faktu wypłaty przez pozwanego ubezpieczyciela kwoty 984,00 zł – skutkowało oddaleniem powództwa.

W odniesieniu do drugiego żądania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. Sąd Rejonowy wskazał, iż wysokość odszkodowania obejmującego refundację wydatków związanych z korzystaniem z auta zastępczego powinna zamykać się kwotą 5.227,50 zł (25 dni x 209,10 zł) co – przy uwzględnieniu wypłaty przez (...) w W. odszkodowania w wysokości 1.918,80 zł – prowadzić musiało do uwzględnienia żądania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. w zakresie kwoty 3.308,70 zł.

O odsetkach od uwzględnionej części żądania strony powodowej Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o przepis art. 481 § 1 kc przy zastosowaniu – wynikającego z przepisu art. 817 § 1 kc - 30. dniowego terminu jaki został wyznaczony ubezpieczycielowi na spełnienie świadczenia. Ponieważ strona powodowa zgłosiła ubezpieczycielowi sprawcy żądanie refundacji wydatków obejmujących korzystanie z auta zastępczego w dniu 15 maja 2015 r. żądanie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. zasądzenia odsetek

ustawowych od dnia 4 lipca 2015 r. – przy uwzględnieniu 7. dniowego czasu doręczania przesyłek - nie budziło wątpliwości Sądu Rejonowego.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu w obu połączonych sprawach Sąd I instancji oparł na treści przepisu art. 98 kpc – w zakresie żądania zapłaty kwoty 590,40 zł, z racji oddalenia powództwa, kosztami tymi obciążono przegrywającego powoda zaś gdy chodzi o sprawę mającą za swój przedmiot żądanie zasądzenia kwoty 3.308,70 zł – przegrywającego pozwanego. Kwota jaka – z tytułu kosztów postępowania - została zasądzona od powoda na rzecz (...) w W. w zakresie pierwszego pozwu obejmowała koszt wykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanego, którego wysokość została ustalona na podstawie przepisu § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Natomiast w zakresie drugiego pozwu kwota zasądzona od pozwanego na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. z tytułu kosztów procesu obejmowała opłatę sądową od pozwu oraz koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika powoda stosownie do przepisu § 6 pkt 3 wskazanego wyżej rozporządzenia wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Jednocześnie – w oparciu o przepis art. 113 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 83 ust. 2 oraz art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd Rejonowy nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Płocku od każdej ze stron kwotę po 20,00 zł tytułem wydatków pokrytych częściowo przez Skarb Państwa na poczet wynagrodzenia biegłego.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego – w zakresie zasądzonej od pozwanego (...) w W. na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwoty 1.227,50 zł (punkt II. wyroku) – zostało zaskarżone apelacją przez pozwanego ubezpieczyciela.

Strona skarżąca zarzuciła Sądowi I instancji:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 §1 kpc poprzez błędne przyjęcie, że zastosowana przez warsztat B. (...) dobową stawka najmu w wysokości 170 zł netto (209,10 zł brutto) była ekonomicznie uzasadnionym kosztem najmu oraz że stawka ta mieściła się w przedziale stawek stosowanych na rynku lokalnym w podmiotach specjalizujących się w wynajmie pojazdów,
2. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 §1 kpc w związku z art. 278 §1 kpc poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów, polegającą na:
 - pominięciu ustaleń biegłego dotyczących dobowego kosztu najmu pojazdu zastępczego klasy C w wypożyczalniach komercyjnych,
 - uwzględnieniu zawyżonych stawek najmu narzucanych przez warsztaty naprawcze, pomimo iż nie funkcjonują one na wolnym rynku, a płatnikiem za pojazd zastępczy nie jest klient, ale ubezpieczyciel w związku z odpowiedzialnością wynikającą z umowy ubezpieczenia,
 - pominięciu ustaleń biegłego w części, w której biegły nadmienia, że tylko jeden warsztat stosuje taką samą cenę za dobę najmu i jak wynika z tabeli na str. 5 opinii jest to P. R. (...), który również współpracuje z powodową spółką (stąd ta sama stawka);
3. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328 §2 kpc polegające na niewyjaśnieniu, dlaczego Sąd I instancji uznał za zasadne przyjęcie stawek najmu pojazdu zastępczego stosowanych przez wypożyczalnie komercyjne a więc podmioty, które muszą - oferując konkurencyjną cenę za swoje usługi - kierować się zasadami podaży i popytu w przeciwieństwie do warsztatów samochodowych, które adresują ofertę najmu pojazdów zastępczych wyłącznie do klientów, którzy nie ponoszą faktycznych kosztów najmu,

bo koszt ten ponosi wyłącznie ubezpieczyciel z polisy OC lub wyjątkowo AC;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 354 §2 kpc poprzez jego niezastosowanie - naprawienie szkody nastąpiło gdy poszkodowana w ramach odpowiedzialności pozwanego otrzymała pojazd zastępczy by nie odczuwać konsekwencji - niedogodności wynikającej z niemożności korzystania ze swojego pojazdu i do naprawienia szkody wystarczyłoby zatem skorzystanie z pojazdu zastępczego po cenach stosowanych w wypożyczalniach komercyjnych mieszczących się w przedziale od 90 zł do 160 zł brutto za jedną dobę zaś nieuzasadnione było ponoszenie zawyżonych kosztów najmu pojazdu zastępczego w wysokości 209,10 zł brutto za dobę.

Wskazując powyższe zarzuty (...)

w W. domagało się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 2 081,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lipca 2015 r.

do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r.

do dnia zapłaty i oddalenie powództwa w pozostałej części jak również zasądzenia

na jego rzecz kosztów procesu za I i II instancję według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja strony pozwanej okazała się być w całości uzasadniona co w oparciu o przepis

art. 386 § 1 kpc skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku w zakresie objętym wniesionym przez pozwanego środkiem odwoławczym. Podnieść bowiem należy, iż - pomimo tego, że strona skarżąca w treści apelacji określiła zakres zaskarżenia wyroku Sądu I instancji

jako jego punkt II (gdzie zasądzono od pozwanego (...) w W. na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

kwotę 3.308,70 zł) – kwotowe określenie granic zaskarżenia (kwota 1.227,50 zł), wnioski środka odwoławczego (żądanie zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie

od pozwanego na rzecz powoda kwoty 2.081,20 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lipca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie

od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty i oddalenie powództwa w pozostałej części)

oraz treść uzasadnienia apelacji wskazują, iż w istocie rzeczy pozwany ubezpieczyciel kwestionował rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie kwoty 1.227,50 zł.

Za słuszny a tym samym za zasługujący na uwzględnienie ocenić należało zarzut strony pozwanej naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez przyjęcie, iż zastosowana przez warsztat naprawczy dobowy stawka najmu pojazdu zastępczego

(w wysokości 170,00 zł netto – 209,10 zł brutto) była ekonomicznie uzasadnionym kosztem najmu oraz że mieściła się ona w przedziale stawek stosowanych na rynku lokalnym

przez podmioty specjalizujące się w wynajmie pojazdów i pominięcie – przy określeniu wysokości odszkodowania – poczynionych przez biegłego ustaleń odnośnie dobowych stawek najmu obowiązujących w wypożyczalniach – jak ujął to biegły – komercyjnych,

w których wynajem pojazdów zastępczych stanowi wyłączny (ewentualnie główny) przedmiot działalności. W tym zakresie Sąd Rejonowy w sposób dowolny dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego pomijając – mające w okolicznościach niniejszej sprawy istotne znaczenie dla jej rozstrzygnięcia - ustalenia biegłego poczynione w zakresie rynkowych dobowych stawek najmu obowiązujących w wypożyczalniach komercyjnych.

Jest oczywistym, iż odszkodowanie przysługujące z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego posiadaczy pojazdów mechanicznych od ubezpieczyciela za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy pojazdu, w tym wydatki na najem pojazdu zastępczego, ustalone

według cen występujących na lokalnym rynku. Ubezpieczyciel – co jest równie oczywiste - z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ponosi, co do zasady odpowiedzialność w granicach odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku, sygn. akt III CZP 5/11, Legalis nr 381501; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 roku, sygn. akt

III CZP 32/03, Legalis nr 57077; wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 roku, sygn. akt V CKN 1273/00, Legalis nr 315880).

Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych refundacja wydatków związanych z najmem pojazdu zastępczego (wysokość odszkodowania) winna być dokonywana przy uwzględnieniu rynkowych cen najmu pojazdów. W realiach przedmiotowej sprawy - dla ustalenia rynkowych stawek najmu pojazdów zastępczych nie było właściwym odwołanie się przez Sąd Rejonowy do cen (stawek) najmu aut zastępczych jakie obowiązują w wypożyczalniach warsztatowych. Tego rodzaju podmioty - zajmując się głównie usługami naprawczymi - nie stanowią odpowiedniej reprezentacji rynku firm zajmujących się wynajmem pojazdów zastępczych. Warsztaty naprawcze nie dysponują bowiem dużą flotą pojazdów, usługi związane z wynajmem pojazdów zastępczych nie stanowią głównego przedmiotu ich działalności oraz – co wydaje się najistotniejsze i na co słusznie zwraca uwagę apelacja - rozliczenia zawartych z nimi umów następują w formie bezgotówkowej gdzie płatnikiem nie jest najemca pojazdu zastępczego tylko ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej sprawcy zaś to wyklucza zastosowanie – mającej wpływ na kształtowanie ceny rynkowej – zasady popytu i podaży, gdyż warsztat ustala stawkę najmu pojazdu zastępczego w sposób zupełnie dowolny skoro i tak finalnie nie płaci jej podmiot poszkodowany tylko ubezpieczyciel sprawcy zdarzenia komunikacyjnego. Co prawda Sąd Najwyższy (w wyroku z dnia 13 czerwca 2003 r., sygn. akt III CZP 32/03) podkreśla, iż nie można wymagać od poszkodowanego szukania najtańszych warsztatów naprawczych (per analogiam wypożyczalni) jednak jednocześnie wskazuje na odpowiedzialność ubezpieczyciela w zakresie kosztów ekonomicznie uzasadnionych. W efekcie nie można obciążać pozwanego ubezpieczyciela kosztami najmu w sytuacji gdy czynsz ten, jakkolwiek nie jest rażąco wygórowany, to jednak przekracza stawki występujące na rynku lokalnym - rynku kształtującym wysokość kosztów najmu aut zastępczych zasadą popytu i podaży (a taka – z wyżej wskazanych przyczyn - obowiązuje w wypożyczalniach komercyjnych nie zaś u podmiotów świadczących usługę najmu aut zastępczych niejako ubocznie – przy okazji przeprowadzanych przez nie napraw uszkodzonych aut).

Wobec faktu, iż poszkodowana A. R. – co także wynika z opinii biegłego – miała możliwość najmu pojazdu zastępczego przy zastosowaniu niższej dobowej stawki

w wysokości 160,00 zł netto (jaka okazała się być najwyższą stawką ukształtowaną przez zasady rynku i nie stanowiła dowolnie narzuconej przez podmiot wynajmujący najemcy, który w przypadku najmu auta zastępczego w wypożyczalni „warsztatowej” był całkowicie niezainteresowany wysokością tej stawki skoro i tak faktycznie nie ponosił tego rodzaju wydatku), jej zachowanie sprowadzające się do najmu samochodu przy zastosowaniu dobowej stawki w rozmiarze przekraczającym charakter rynkowy, stanowiło naruszenie – wynikającego z treści przepisu art. 354 § 2 kpc – obowiązku minimalizacji szkody jaki ciąży na wierzycielu (poszkodowanym). Z tych względów rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego należy ocenić także jako naruszające przepisy prawa materialnego - powoływanego w śródku odwoławczym przepisu art. 354 § 2 kc poprzez zaniechanie jego zastosowania.

Zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 328 § 2 kpc – niezależnie od tego, iż zwerbalizowana na piśmie jego treść prawdopodobnie nie odzwierciedla rzeczywistych intencji skarżącego (gdyż pozwanemu ubezpieczycielowi zapewne chodziło o brak wyjaśnienia przez Sąd Rejonowy przyczyn, dla których nie uznał za zasadne przyjęcie stawek najmu pojazdu zastępczego stosowanych przez wypożyczalnie komercyjne a nie jak wskazał w treści apelacji „niewyjaśnienie dlaczego Sąd I instancji uznał za zasadne przyjęcie stawek najmu pojazdu zastępczego stosowanych przez wypożyczalnie komercyjne”) – okazał się niezasadny. Stosownie bowiem do treści przepisu, którego uchybienie Sądowi Rejonowemu zarzuciło (...) w W., uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Analiza uzasadnienia Sądu i instancji zawiera szczegółową ocenę

wszystkich przeprowadzonych dowodów, w szczególności jego treść wskazuje przyczyny, dla których odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej tym źródłom dowodowym, co do których Sąd Rejonowy wywiódł taki skutek.

Mając zatem na względzie wszystkie wskazane wyżej okoliczności – biorąc pod uwagę treść opinii biegłego Piotra Jarosińskiego – za właściwą rynkową dobową stawkę najmu auta zastępczego przyjąć należało maksymalną ustaloną przez biegłego obowiązującą

w wypożyczalniach komercyjnych – stawkę na poziomie kwoty 160,00 zł brutto. Zważywszy fakt, iż w realiach przedmiotowej sprawy okres najmu auta zastępczego w apelacji nie był kwestionowany przez pozwanego (wedle ustaleń biegłego wyniósł on 25. dni), uzasadniony

i podlegający refundacji przez pozwanego ubezpieczyciela koszt korzystania

przez poszkodowanego z auta zastępczego zamykał się kwota 4.000,00 zł (25 dni x 160,00 zł) zaś uwzględniając fakt iż pozwany ubezpieczyciel dotychczas zrefundował ten wydatek

na poziomie kwoty 1.918,80 zł, żądanie pozwu okazało się być uzasadnione w części dotyczącej kwoty 2.081,20 zł. Wobec tego, iż Sąd I instancji ustalił – z wyżej wskazanych względów błędnie – obowiązek refundacji uszczerbku poszkodowanego przez pozwanego ubezpieczyciela (przy uwzględnieniu już wypłaconej należności w wysokości 1.918,80 zł)

w granicach kwoty 3.308,70 zł, w oparciu o przepis art. 386 § 1 kpc, uznając w całości słusność zarzutów środka odwoławczego – należało zmienić wyrok Sądu Rejonowego obniżając kwotę odszkodowania z tytułu wydatków związanych z korzystaniem przez poszkodowanego z auta zastępczego do kwoty 2.081,20 zł.

Takie reformatoryjne rozstrzygnięcie Sądu Odwoławczego skutkować musi także zmianą postanowienia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji. Zważywszy fakt, iż strona powodowa wygrała sprawę przed Sądem I instancji w granicach 62,90 %, pozwany ubezpieczyciel – stosownie do zastosowanej zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów (art. 100 zd. 1 kpc) – zobowiązany jest ponieść koszty procesu przed Sądem I instancji w takich granicach. Uwzględniając fakt, iż strona powodowa poniosła wydatki w łącznej

kwocie 783,00 zł (opłata od apelacji – 166,00 zł, opłata skarbową od dokumentu stwierdzającego ustanowienie pełnomocnika- 17,00 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego – 600,00 zł) zaś (...) w W. – kwotę 1.117,00 zł (opłata skarbową od dokumentu stwierdzającego ustanowienie pełnomocnika - 17,00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego – 600,00 zł oraz zaliczka na koszty opinii biegłego – 500,00 zł [wydatki z tego tytułu – w równym stopniu – zostały rozdzielone pomiędzy obie połączone sprawy]). Tym samym łączne koszty postępowania przed Sądem I instancji zamknęły się sumą 1.900,00 zł zaś zważywszy, iż pozwany ubezpieczyciel zobowiązany był ponieść te koszty w 62,90 % (co stanowi kwotę 1.195,10 zł) zaś dotychczas poniósł je w rozmiarze 1.117,00 zł, w ostatecznym rozrachunku zobowiązany jest zwrócić (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 78,10 zł (1.195,10 zł – 1.117,00 zł).

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie przepisu

art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z art. 99 kpc przy zastosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sprawy. Uwzględnienie apelacji w całości skutkuje uznaniem (...) w W. za podmiot wygrywający sprawę przed Sądem odwoławczym co z kolei implikuje wniosek, iż (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. zobowiązany jest pokryć koszty postępowania przed Sądem II instancji a więc zwrócić także skarżącemu poniesione przez niego koszty. Te ostatnie obejmowały opłatę od apelacji w kwocie 62,00 zł (ustaloną na podstawie przepisu art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 300) oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego (...) w W. w kwocie 135,00 zł (jego wysokość została ustalona w oparciu o przepis § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265 w jego – zważywszy datę wniesienia środka odwoławczego

(11 kwietnia 2018 r.) - aktualnym brzmieniu.

(SSO Bartosz Kaźmierak) (SSO Beata Matysik) (SSR Paweł Kowalczyk)